

การพัฒนาโมเดลการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยโดยใช้สุนทรียแสวงหาของครู
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1
DEVELOPMENT OF A DEVELOPING RESEARCH COMPETENCIES MODEL
USING THE AESTHETIC PURSUITS OF TEACHERS UNDER PHETCHABUN
PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

¹จุฬาพรรณภรณ์ ธนะแพทย์, ²กฤษดา ผ่องพิทยา และ ³อัจฉรา ผ่องพิทยา

¹Chulapunporn Thanaphaet, ²Kisda Pongpittaya and ³Achara Pongpittaya

¹มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์, ประเทศไทย

¹Phetchabun Rajabhat University, Thailand.

¹drchulapunporn@gmail.com

Received: October 26, 2024; **Revised :**November 23, 2024; **Accepted :**December 28,2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาสภาพสมรรถนะด้านการวิจัยโดยใช้สุนทรียแสวงหาของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 (2) พัฒนาโมเดลการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยโดยใช้สุนทรียแสวงหาของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 และ (3) สร้างคู่มือการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยโดยใช้สุนทรียแสวงหาของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า 1. สภาพสมรรถนะด้านการวิจัยโดยใช้สุนทรียแสวงหาของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 ประกอบด้วย 5 สมรรถนะหลัก คือ 1) ด้านทักษะ 2) ด้านความรู้ 3) ด้านความเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง 4) ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล และ 5) ด้านแรงจูงใจ ซึ่งผู้วิจัยนำมาพัฒนาทั้งสิ้น 16 สมรรถนะย่อย 2. โมเดลการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยโดยใช้สุนทรียแสวงหาของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

¹ อาจารย์, ดร., สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์, ดร., สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

³ อาจารย์, ดร., สาขาวิชาการจัดการวิศวกรรมการผลิตและโลจิสติกส์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ (GEAR Model) คือ 1) ร่วมตั้งเป้าหมาย (Goal setting) 2) ค้นหาประสบการณ์ (Esteem experiences) 3) คัดเลือกแนวทางที่ดี (Alternative selections) และ 4) สะท้อนผลการเรียนรู้ (Reflections on learning outcomes) 3. ผลสร้างคู่มือโมเดลการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยโดยใช้สุนทรียแสวงหาของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ประกอบด้วย 1) ชื่อเรื่อง 2) เป้าหมาย 3) วัตถุประสงค์ 4) ประโยชน์ 5) ผู้ใช้งานคู่มือ 6) สื่อ อุปกรณ์และสถานที่ 7) บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้อง 8) แนวคิดสำคัญ 9) กระบวนการขับเคลื่อน และ 10) กิจกรรมหลักและรายละเอียด

คำสำคัญ: การพัฒนาโมเดล, สมรรถนะด้านการวิจัย, สุนทรียแสวงหา, ประถมศึกษา

Abstract

The objectives of this research were: 1) To study the conditions of research competency using aesthetic pursuits of teachers under Phetchabun Primary Educational Service Area Office 1; 2) To develop a model for developing research competencies using the aesthetic pursuits of teachers under the Phetchabun Primary Educational Service Area Office 1; and 3) To create a manual for the development of research competencies using the aesthetic pursuits of teachers under the Phetchabun Primary Educational Service Area Office 1. The research findings were revealed as follows: 1. The conditions of competency in research using aesthetic pursuits of teachers under the Phetchabun Primary Educational Service Area Office 1 consist of 5 main competencies were as follows: 1) skills 2) knowledge 3) understanding of oneself 4) personal characteristics and 5) motivation which the researcher used to develop a total of 16 sub-competencies. 2. The model for developing research competencies using aesthetic pursuits of teachers under the Phetchabun Primary Educational Service Area Office 1 consists of 4 components (GEAR Model) were as follows: 1) goal setting 2) esteem experiences 3) alternative selections and 4) Reflections. The results of exploratory component analysis of digital leadership model of school administrators under the Office of the Basic Education Commission in Bangkok were comprised of 7 components were as follows: 1) the digital vision consists of 15 key variables 2) digital knowledge and skills consists of 12 key variables 3) digital management consists of 14 key variables 4) digital culture consists of 7 key variables 5) digital cooperation network consists of 5 key variables 6) adapting to the digital age consists of 6 key variables and 7) digital strategy consists of 3 key variables. 3. The results of creating a model manual for developing research

competencies using teachers' aesthetic pursuits under the Phetchabun Primary Educational Service Area Office 1 consisting of 10 sections were as follows: 1) title 2) goals 3) objectives 4) benefits 5) users of the manual 6) media, equipment and location 7) people involved 8) important concepts 9) driving processes and 10) main activities and details.

Keywords: Model Development, Research Competencies, Aesthetic Pursuits, Primary Education

บทนำ

การวิจัยทางการศึกษาคือกระบวนการที่ใช้วิธีการวิทยาศาสตร์ (Scientific Method) เพื่อศึกษาและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในด้านการศึกษา การศึกษาทางวิทยาศาสตร์ใช้ขั้นตอนวิธีวิทยาศาสตร์ที่รับรองแล้วในการสะสมข้อมูล การวิเคราะห์ การตั้งคำถาม และการทดลองเพื่อตอบคำถามเหล่านั้น เป้าหมายหลักของการวิจัยทางการศึกษาคือการค้นหาความรู้เพื่อพัฒนาแนวทางแก้ไขปัญหาหรือการพัฒนาในด้านการศึกษา เช่น การพัฒนาวิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพของครู การเรียนรู้ของนักเรียนในบริบทต่างๆ หรือการจัดการศึกษาในสถานการณ์ที่แตกต่างกัน กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ในการวิจัยทางการศึกษามักมีขั้นตอนหลัก ได้แก่ การสะสมข้อมูล (Observation) คือการรวบรวมข้อมูลเชิงประจักษ์หรือเชิงประจักษ์เพื่อเข้าใจสถานการณ์ปัจจุบันและปัญหาที่มีอยู่ในการศึกษา การสอบถามและการวิเคราะห์ (Questioning and Analysis) คือการตั้งคำถามที่ชัดเจนเกี่ยวกับปัญหาและการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาวิธีการแก้ไขปัญหาหรือเพิ่มความเข้าใจ การสร้างสมมติฐาน (Hypothesis Formation) คือการสร้างสมมติฐานหรือเดาว่าสิ่งที่ทำและแก้ไขจะเป็นอย่างไร การทดลอง (Experimentation) คือการทดลองเพื่อตรวจสอบสมมติฐานหรือการสร้างศูนย์ความเข้าใจ การวิเคราะห์และการสรุป (Analysis and Conclusion) คือการวิเคราะห์ผลการทดสอบและการที่สรุปผลลัพธ์ และการเผยแพร่ผล (Publication of Findings) คือการแจ้งผลวิจัยเพื่อให้ผู้ที่สนใจศึกษาและใช้ในรายงานนั้น อีกทั้ง การวิจัยเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาองค์ความรู้ของครูผู้สอนในการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 24 (5) ที่กล่าวถึงการส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและใช้สื่อการเรียนเพื่อสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ในทางปฏิบัติ การวิจัยช่วยให้ครูผู้สอนสามารถพัฒนาเทคนิคและกลยุทธ์การสอนที่เหมาะสมกับลักษณะและความต้องการของผู้เรียนได้ดียิ่งขึ้น โดยการวิจัยที่มุ่งเน้นการพัฒนาการสอนและการเรียนรู้จะช่วยให้ครูผู้สอนมีความเข้าใจลึกซึ้งเกี่ยวกับกระบวนการการเรียนรู้ของนักเรียนและสามารถปรับเปลี่ยนแผนการสอนให้เหมาะสมได้ตามความต้องการของนักเรียนแต่ละคน อีกทั้งยังเสริมสร้างทักษะในการวิเคราะห์ข้อมูลและใช้ประโยชน์จากผลการวิจัยในการปรับปรุงและพัฒนา

กระบวนการสอนอย่างต่อเนื่อง เช่น การปรับปรุงวิธีการใช้เทคโนโลยีในการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีคุณภาพและตอบสนองต่อความต้องการของสังคมและสถานการณ์ปัจจุบันได้อย่างเหมาะสม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542)

จากรายงานการวิจัยที่มีการศึกษาสภาพการปฏิบัติงานด้านการวิจัยของครู พบว่าคุณภาพและคุณค่าของงานวิจัยในความคิดเห็นของครูอยู่เพียงในระดับปานกลางเท่านั้น ทั้งๆ ที่คณะครูได้รับการฝึกอบรมการทำวิจัยกันมากในทุกๆ ปี สิ่งเหล่านี้สะท้อนให้เห็นโดยภาพรวมว่าครูยังขาดสมรรถนะในการทำวิจัย ไม่เห็นความสำคัญของการทำวิจัยทางการศึกษาและขาดการเห็นคุณค่าของการทำวิจัยอย่างแท้จริง จึงอาจบ่งชี้ได้ว่าครูผู้สอนยังไม่เห็นประโยชน์จากการทำวิจัยเพราะไม่สามารถนำไปใช้ในสถานการณ์การจัดการเรียนรู้กับผู้เรียนได้ และองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยมักจะแสดงผลในลักษณะที่เป็นนามธรรม จึงไม่สามารถเชื่อมโยงกับบริบทที่เป็นจริงตามที่ควรจะเป็นได้ (Suksunai, Wiratchai, & Khemmani, 2021) ซึ่งสอดคล้องกับรายงานผลการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552-2559 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2559) ที่พบว่า ครูมีการนำผลงานวิจัยนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ได้น้อย ส่วนใหญ่นับการตีพิมพ์เผยแพร่ มากกว่าการมุ่งประโยชน์ที่ส่งผลกระทบต่อการเรียนการสอน และต่อสังคม ทั้งนี้จากข้อมูลผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ปีการศึกษา 2561 มาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานที่ 3 ด้านการจัดการศึกษา ครูมีการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล และมีการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนอยู่ในระดับพอใช้ คิดเป็นร้อยละ 18 ของสถานศึกษาทั้งหมดที่มีผลการประเมินในมาตรฐานที่ 3 ในระดับดีและดีมาก ดังนั้นย่อมแสดงให้เห็นว่า ครูควรต้องได้รับการส่งเสริมให้มีการใช้กระบวนการวิจัยควบคู่กับการพัฒนาการเรียนการสอนเพิ่มเติมอีกเพื่อให้ผลงานการวิจัยได้เป็นที่ประจักษ์และเกิดประโยชน์แก่ส่วนรวมต่อไป

สุนทรียแสวงหามีความสัมพันธ์กับจิตวิทยาเชิงบวก เนื่องจากทั้งสองแนวคิดนี้มีความสอดคล้องกันเป็นอย่างมาก อาจกล่าวได้ว่าทั้งสองแนวคิดเป็นแนวคิดที่ใช้จุดแข็งของบุคคลเป็นศูนย์กลางเพื่อที่จะนำมาพัฒนาในการเสริมสร้างศักยภาพ ซึ่งแนวคิดนี้เป็นมุมมองและเป็นทั้งระเบียบวิธีของการศึกษาระบบและองค์ประกอบต่างๆ ของมนุษย์ที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกว่าประกอบด้วยองค์ประกอบใดบ้าง และมีองค์ประกอบหรือปัจจัยใดบ้างที่ร่วมกันทำงานได้อย่างดีที่สุด เมื่อระบบนั้นทำงานได้ดีที่สุด (Cooperrider, Whitney, & Stavros, 2013) ดังนั้น สุนทรียแสวงหา จึงเป็นแนวคิดของวิธีการที่เน้นการเปลี่ยนแปลงระบบด้วยการใช้จิตวิทยาเชิงบวกโดยการชื่นชม การค้นหาจุดแข็ง รวมไปถึงจนถึงการให้คุณค่ากับสิ่งที่ดีที่สุดที่มีอยู่ จนเกิดการสร้างสรรค์สิ่งใหม่หรือนวัตกรรมในองค์กร โดย Cockell และ McArthur-Blair (2022) เชื่อว่าองค์กรทุกองค์กรมักมีสิ่งที่ดีที่สุดซ่อนเร้นอยู่และจำเป็นต้องค้นหาเพื่อให้ได้มาและนำไปต่อยอดขยายผลให้เกิดแก่องค์กรต่อไป นอกจากนี้ แนวคิด

สุนทรียแสวงหานี้ยังก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและปรับเปลี่ยนทั้งประสบการณ์และความรู้เดิมที่มีอยู่เดิมไปสู่ความพยายามที่จะทำให้เกิดความคิดทางบวก ความต้องการพัฒนาเปลี่ยนแปลงระบบไปในทางที่ดีขึ้น ความพึงพอใจ ความผูกพันต่อองค์กร และเกิดความสำเร็จในที่สุด (Trajkovski & et al., 2018) นอกจากนี้ Cooperrider, Whitney และ Stavros (2013) กล่าวไว้ว่า แนวคิดสุนทรียแสวงหา นั้นประกอบด้วย วงจรที่มี 4 ขั้นตอน (4-D Cycle) ได้แก่ 1) Discovery คือการค้นหาศักยภาพ เป็นการร่วมมือกันค้นหาสิ่งที่ดีเพื่อจะเห็นว่าอะไรที่ดีที่สุด และอะไรได้เกิดขึ้นมาแล้ว โดยการค้นหาจะเกิดผลในด้านการพรรณาด้านบวกขององค์กร 2) Dream คือการสร้างฝันให้เกิดพลัง เป็นการสำรวจแบบกระตือรือร้นว่าจะเป็นอย่างไรมากบ้าง ร่วมกันสร้างความฝัน และความหวังในการทำงาน สร้างภาพนิมิตแห่งความเป็นไปได้ที่ยิ่งใหญ่และพันขอบเขตจำกัดที่เคยมีมาในอดีต 3) Design คือ การร่วมกันออกแบบเป็นการเลือกองค์ประกอบ คุณสมบัติ และคุณลักษณะที่ดีจากการค้นหา และการสร้างความฝัน แล้วนำมาออกแบบเป้าหมายที่กระตุ้น และเร้าใจที่ประกอบไปด้วยคุณสมบัติที่ต้องการมากที่สุด การขยายภาพขององค์กร และร่วมแรงร่วมใจกันเพื่อทำให้เป็นจริงในขั้นตอนต่อไปได้ และ 4) Destiny คือ การทำให้บรรลุเป้าหมาย เป็นการสร้างกิจกรรมเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้และนวัตกรรม มีความทุ่มเทของบุคลากรในองค์กร และวิธีการที่จะเดินไปข้างหน้า โดยเป็นการสร้างกลุ่มปฏิบัติการที่เชื่อมโยงให้เกิดเป็นวัฒนธรรมและการเรียนรู้แบบเน้นการสร้างคุณค่า เพื่ออนาคตที่เป็นจริงแบบยั่งยืน

ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้คณะผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดสุนทรียแสวงหา ซึ่งเป็นวงจรเหมือนกับการวิจัยปฏิบัติการ เพื่อพัฒนาและสังเคราะห์โมเดลการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยของครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 โดยคณะผู้วิจัยมีความประสงค์ให้ผลการวิจัยในครั้งนี้ก่อให้เกิดประโยชน์และคุณค่าเพื่อการพัฒนาครูในทุก ๆ พื้นที่การศึกษา โดยมีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมให้ครูเห็นความสำคัญ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ และประโยชน์ของการทำวิจัยด้วยตนเอง โดยพัฒนาการจัดการเรียนการสอนควบคู่ไปกับการทำวิจัย รวมถึงเพื่อให้ครูได้เห็นคุณค่าและจุดแข็งของศักยภาพในตนเองและเกิดพลังสร้างสรรค์ในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัย แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในวิชาชีพ ร่วมใจ ร่วมพลัง ร่วมทำ ร่วมพัฒนา เกิดเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยของครูอย่างยั่งยืน ส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพเพื่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาสภาพสมรรถนะด้านการวิจัยโดยใช้สุนทรียแสวงหาของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1

2. พัฒนาโมเดลการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยโดยใช้สุนทรียแสวงหาของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1

3. สร้างคู่มือโมเดลการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยโดยใช้สุนทรียแสวงหาของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัย การพัฒนาโมเดลการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยโดยใช้สุนทรียแสวงหาของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 ตามลำดับดังนี้

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัย การพัฒนาโมเดลการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยโดยใช้สุนทรียแสวงหาของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 ในครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 จำนวน 72 โรงเรียน รวมจำนวน 1,433 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 จำนวน 30 คน เป็นผู้อำนวยการโรงเรียนและครู จำนวน 22 คน จากโรงเรียนขนาดกลาง 1 โรงเรียน และผู้อำนวยการโรงเรียนและครู จำนวน 8 คน จากโรงเรียนขนาดเล็ก 1 โรงเรียน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จาก 2 โรงเรียนที่มีคุณสมบัติเป็นไปตามเกณฑ์การพิจารณาตามมาตรฐานที่ 3 ด้านการจัดการศึกษา

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา

เพื่อพัฒนาและสังเคราะห์โมเดลการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 ซึ่งเป็นแนวคิดเกี่ยวกับ สุนทรียแสวงหา ของ David Cooperrider

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัย

จากการวิจัย การพัฒนาโมเดลการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยโดยใช้สุนทรียแสงหาของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 สามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. สภาพสมรรถนะด้านการวิจัยโดยใช้สุนทรียแสงหาของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 ประกอบด้วย 5 สมรรถนะหลัก คือ 1) ด้านทักษะ 2) ด้านความรู้ 3) ด้านความเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง 4) ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล และ 5) ด้านแรงจูงใจ ซึ่งผู้วิจัยนำมาพัฒนาทั้งสิ้น 16 สมรรถนะย่อย ได้แก่ 1) ทักษะการคิดวิเคราะห์ปัญหาและผลการวิจัย 2) ทักษะการแก้ปัญหา 3) ทักษะการสังเกตพฤติกรรม 4) ทักษะการสืบค้นข้อมูล 5) ความรู้ด้านรูปแบบการเขียนรายงานการวิจัย 6) ความรู้ด้านกระบวนการวิจัย 7) ความเข้าใจต่อสาเหตุและความแตกต่างรายบุคคล 8) ความรู้เรื่องการจัดการเรียนการสอน 9) ลักษณะของบุคคลที่มีความอดทนและมุ่งมั่น 10) ลักษณะของบุคคลที่เป็นคนช่างสังเกตและตั้งคำถาม 11) ลักษณะของบุคคลที่กล้าตัดสินใจและลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง 12) ลักษณะของบุคคลที่มีความรับผิดชอบต่อผลที่เกิด 13) ลักษณะของบุคคลที่มีความรับผิดชอบต่องานที่ทำ 14) ลักษณะของบุคคลที่รักในการแสวงหาความรู้อยู่เสมอ 15) ด้านแรงจูงใจเรื่องความมุ่งมั่นต่อความสำเร็จในการพัฒนาตนเองและผลงาน และ 16) แรงจูงใจเรื่องการเอาใจใส่กับทุกงาน

2. โมเดลการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยของครูโดยใช้สุนทรียแสงหา (GEAR Model) ซึ่งเป็นผลมาจากการสังเคราะห์กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการตามแนวทางการใช้สุนทรียแสงหากับการขับเคลื่อนสมรรถนะด้านการวิจัยทั้งสองโรงเรียน ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 Goal setting (G) คือ การร่วมตั้งเป้าหมาย เป็นการนำพลังความคิดเชิงบวกเหล่านั้นมาขยายขอบเขตซึ่งมีกิจกรรมสำคัญ ได้แก่ การกำหนดเป้าหมาย การทำความเข้าใจต่อเป้าหมาย การเปรียบเทียบช่องว่างระหว่างความคาดหวังและความเป็นจริงเพื่อปรับเปลี่ยนเป้าหมายให้ชัดเจนขึ้น การสืบค้นสาเหตุหรือกลไกการสนับสนุนเพื่อไปสู่เป้าหมายเหล่านั้น การแบ่งปันภาพฝันร่วมกับเพื่อน การวางเป้าหมายปลายทางอย่างชัดเจน องค์ประกอบที่ 2 Esteem experiences (E) เป็นส่วนสำคัญที่ช่วยให้บุคคลมีความมั่นใจและรู้สึกมีค่าในตนเอง ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาและเติบโตในทุกด้านของชีวิต โดยการค้นหาประสบการณ์ในอดีตที่ภาคภูมิใจ การทำลายข้อจำกัดของการพัฒนาสมรรถนะ การจัดการต่อศักยภาพของตนเอง และการค้นหาจุดแข็งภายนอก องค์ประกอบที่ 3 Alternative selections (A) เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการทำให้ภาพฝันและแนวทางที่ดีที่สุดเป็นจริงได้ โดยการใช้กิจกรรมการสร้างทางเลือกที่หลากหลายและยืดหยุ่น การคัดเลือกแนวทางที่ชื่นชอบหรือเห็นว่าเป็นทางที่ดีที่สุด การกำหนดรายละเอียดลงในแผนปฏิบัติการ การสร้างแนวทางการบูรณาการการพัฒนา

สมรรถนะเข้าทำงานปกติ และการเลือกใช้เทคนิคที่เทียบคม ด้วยการทำตามกิจกรรมเหล่านี้ จะช่วยให้การคัดเลือกและใช้แนวทางที่เหมาะสมมีประสิทธิภาพและสามารถนำเสนอผลลัพธ์ที่ดีตามเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จ และองค์ประกอบที่ 4 Reflections (R) เป็นการสะท้อนผลการเรียนรู้และการปฏิบัติตามแผน การเปลี่ยนแปลงและการตรวจสอบเปรียบเทียบเป้าหมายเป็นกระบวนการสำคัญที่ช่วยให้นักเรียนและผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์และปรับปรุงทักษะต่างๆ ตามความต้องการและความสามารถของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพขึ้นไปได้ดีขึ้น กิจกรรมที่สำคัญที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การติดตามการปฏิบัติตามแผน การสะท้อนผลการเปรียบเทียบความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น การวางเป้าหมายในขั้นถัดไป และการขอรับคำปรึกษาและนิเทศติดตามอย่างสม่ำเสมอ

3. ผลการสร้างคู่มือเพื่อเผยแพร่โมเดลการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยโดยใช้สุนทรียแสวงหาของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 มีองค์ประกอบที่สำคัญได้แก่ 1) ชื่อเรื่อง 2) เป้าหมาย 3) วัตถุประสงค์ 4) ประโยชน์ 5) ผู้ใช้งานคู่มือ 6) สื่อ อุปกรณ์และสถานที่ 7) บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดกระบวนการ 8) แนวคิดสำคัญของสุนทรียแสวงหา 9) กระบวนการขับเคลื่อน 10) แนวคิดสำคัญของ GEAR Model 11) กิจกรรมหลักและรายละเอียดในวงรอบที่ 1 และ 12) กิจกรรมหลักและรายละเอียดในวงรอบที่ 2 คู่มือนี้จะเครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้นักครูศึกษาได้ในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยของพวกเขาและใช้ในการสอนนักเรียนให้มีความเข้าใจและทักษะที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยอย่างมีประสิทธิภาพในสถานศึกษาดังกล่าว

อภิปรายผล

จากการวิจัย การพัฒนาโมเดลการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยโดยใช้สุนทรียแสวงหาของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 สามารถอภิปรายประเด็นข้อค้นพบที่สำคัญมาอภิปรายผลได้ 4 ประเด็นหลัก ดังนี้

1. การสังเคราะห์โมเดลการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยของครูเชื่อมโยงกับทฤษฎีปัญญาสังคม (Social Cognitive Theory) ของ สรรกมล กรนุ้ม ประทีป จินน์ และนริศรา พิงษ์โพธิ์สภ (2563) ในเรื่องของการใช้ปัจจัยทั้งจากภายนอก และภายในมาขับเคลื่อนพฤติกรรม โดยมีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่สามารถส่งผลกระทบต่อกันได้ ดังนี้ 1) การเปลี่ยนแปลงจากอิทธิพลของสภาพแวดล้อม คือ ความเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรมของครูสามารถเกิดขึ้นจากสภาพแวดล้อมที่ต่างกัน เช่น การเปลี่ยนแปลงในนโยบายการศึกษาหรือการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีที่ส่งผลต่อการสอนและการวิจัยของพวกเขา 2) การเรียนรู้ คือการพัฒนาสมรรถนะในการวิจัยของครูมักเกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ใหม่ ๆ ที่พวกเขาได้รับ ไม่ว่าจะเป็นการเรียนรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีการวิจัยใหม่ๆ หรือวิธีการวิจัยที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น และ 3) พฤติกรรมของมนุษย์ไม่ใช่สิ่งคงทน คือการพัฒนาสมรรถนะในการวิจัยของครูเชื่อมโยงกับพฤติกรรม

ที่เปลี่ยนแปลงได้ของพวกเขา เช่น การปรับเปลี่ยนวิธีการสอนหรือการวิจัยตามความเหมาะสมของสถานการณ์ ดังนั้น โมเดลการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยของครูสามารถอธิบายได้ว่า การเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรมของพวกเขาเกิดจากการปรับตัวตามอิทธิพลจากสภาพแวดล้อม การเรียนรู้ใหม่ๆ และการปรับพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงได้ของมนุษย์ตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป

2. ผลกระทบที่สำคัญคือการประเมินตนเองของครูในด้านการวิจัย โดยที่ผู้ร่วมวิจัยหรือผู้ที่เกี่ยวข้องให้คะแนนความสามารถในการวิจัยของครู การใช้แนวคิดสุนทรียแสวงหาช่วยในการเสริมสร้างทักษะที่จำเป็นในการวิจัยอย่างต่อเนื่อง ทำให้ครูมีความมั่นใจในการประเมินตนเองว่าสามารถพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยได้มากขึ้น โดยเฉพาะถ้าผลการพัฒนานั้นแสดงให้เห็นถึงความเป็นผู้นำและการทำงานที่มีประสิทธิภาพในงานวิจัย การวิจัยที่สอดคล้องตามแนวคิดของสุนทรียแสวงหาเน้นไปที่การนำความเชื่อมั่นที่มีต่อพนักงานไปต่อยอดและขยายพลังด้านบวกขององค์กร โดยการสืบหาจุดแข็งและนำมาพัฒนาเป็นสิ่งใหม่หรือนวัตกรรมที่สามารถช่วยเสริมสร้างองค์กรให้ยิ่งขึ้นได้ หลักการสำคัญของแนวคิดนี้คือการเชื่อว่าพนักงานแต่ละคนมีศักยภาพและความสามารถที่มีค่าอยู่ภายในตัวของพวกเขา การที่องค์กรสามารถค้นพบและให้โอกาสให้พนักงานได้แสดงความสามารถนั้น เป็นการสร้างสิ่งที่ดีที่มีอยู่ภายในองค์กรและส่งผลให้เกิดนวัตกรรมหรือการพัฒนาใหม่ที่สามารถเพิ่มประสิทธิภาพของการทำงานและการบริหารจัดการในองค์กรได้ ดังนั้น การที่องค์กรนำแนวคิดนี้ไปต่อยอดและขยายผลอาจจะได้รับประโยชน์มากมาย (Cooperrider, Whitney, & Stavros, 2013) ดังนั้นข้อเสนอที่เกี่ยวกับการเริ่มต้นการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยของครูในที่นี้ดูเหมือนจะมีความแตกต่างระหว่างแนวคิดการตั้งปัญหาเป็นฐาน (Problem-driven Approach) และแนวทางสุนทรียแสวงหา (Positivist Approach) ในการทำวิจัยให้สอดคล้องกับสภาพบริบทที่เป็นอยู่ (Kurt Lewin, 1946; อ้างถึงใน ภัทรพร เกษสังข์, 2564) การประสานแนวทางสุนทรียวิจัยในที่นี้เน้นไปที่สองประการสำคัญคือ 1) การสร้างให้ผู้ร่วมวิจัยมีการตั้งเป้าหมายหรือยกระดับเป้าหมายให้สูงขึ้นเพื่อกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาตนเอง ซึ่งในการวิจัยทางสุนทรีย การตั้งเป้าหมายที่ชัดเจนและการยกระดับเป้าหมายเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากว่างานวิจัยที่มีเป้าหมายชัดเจนช่วยให้ทุกคนในทีมมุ่งมั่นและมีแรงบันดาลใจในการทำงาน นอกจากนี้ยังกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาทักษะและความรู้ของผู้ร่วมวิจัยเองอีกด้วย เช่น การเรียนรู้เกี่ยวกับเทคนิคการทำงานใหม่ การพัฒนาความเข้าใจในหัวข้อที่ศึกษา หรือการเสริมสร้างทักษะทางวิชาการและทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่นในที่วิจัย และ 2) การลดช่องว่างและสร้างความสมดุลระหว่างความเป็นจริงและความคาดหวัง ซึ่งการวิจัยในที่นี้ควรมีการจัดการกับความเป็นจริงและความคาดหวังของผู้ร่วมวิจัยอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อลดความไม่เข้ากันหรือข้อขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้น ซึ่งอาจมาจากความคาดหวังที่ไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงหรือสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันระหว่างสมาชิกในที่วิจัย การสร้างความเข้าใจร่วมกันและความสอดคล้องในการมองเห็นเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อให้ทำงานร่วมกันได้อย่างมี

ประสิทธิภาพและเติบโตไปในทางที่ถูกต้อง ดังนั้น การประสานแนวทางที่เน้นไปที่เป้าหมายและ พัฒนาการสร้างความเข้าใจและความสอดคล้องในทีมวิจัยจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้การวิจัยในทางที่ เป็นประโยชน์และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เนื่องจากการเข้าใจว่าความเป็นจริงและความคาดหวังมี ความแตกต่างกันอาจช่วยให้เรารับมือกับความคลาดเคลื่อนของเป้าหมายได้ดียิ่งขึ้นครับ บางครั้งเราอาจ ตั้งเป้าหมายที่มีความสูงใจและท้าทายมากเกินไปเมื่อเทียบกับสถานการณ์จริงที่เป็นไปได้ การยอมรับ ความจริงและปรับตัวให้เหมาะสมกับสถานการณ์จะช่วยลดความผิดหวังและเสียส่วนใหญ่ในการ ตั้งเป้าหมายของเราได้ การวิจัยเชิงปฏิบัติการโดยใช้แนวทางสุนทรียวิทยา มีบทบาทสำคัญในการลด ช่องว่างทางการนำไปใช้งานจริงและสร้างความสมดุลที่เหมาะสมระหว่างผลการวิจัยกับความเป็นจริงใน ชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. แนวคิดการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยของครู การพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยของครู มุ่งเน้นไปที่การสร้างแนวคิดและเครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนาการศึกษาในระดับพื้นที่ของสถานศึกษาเอง ซึ่งมีผลกระทบที่มีนัยสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการสอนและการเรียนรู้ของนักเรียนในที่สุด การทำ วิจัยในกลุ่มครูมักมุ่งเน้นการปรับปรุงและพัฒนาการทำงานจริงในชั้นเรียนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพใน การเรียนรู้ของนักเรียนมากที่สุด และมักใช้เทคนิคและเครื่องมือที่เหมาะสมกับบทบาทและความ ต้องการของครูในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนจริง รวมถึงการวิจัยที่มุ่งเน้นไปที่การแก้ไขปัญหาที่ เกิดขึ้นในห้องเรียนอาจจะมีผลกระทบที่สำคัญและมีประสิทธิภาพอย่างมากต่อการศึกษาของนักเรียน โดยเฉพาะการที่เน้นไปที่การพัฒนาวิธีการที่ใช้ได้จริงในการแก้ปัญหาเหล่านี้ นอกจากนี้ยังมีผลที่ สามารถสร้างความเข้าใจที่ลึกซึ้งและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับปัญหาในห้องเรียนเอง (สุวิมล ว่องวานิช, 2563)

4. สมรรถนะด้านการวิจัยพัฒนาขึ้นได้เพราะการเรียนรู้จากประสบการณ์ของตนเอง ประสบการณ์จากการวิจัยนี้มาใช้ในการสอนและแนะนำนักเรียนในวิชาที่เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์และ การวิจัยได้ เป็นการทำให้ครูมั่นใจว่าฉันสามารถเป็นแรงผลักดันที่ดีในการสอนและสร้างแรงบันดาลใจ ให้กับนักเรียนในการทำความรู้จักและค้นพบด้านใหม่ๆ ได้อย่างเต็มที่ ซึ่งสามารถอธิบายได้ด้วยทฤษฎี การเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ของ Kolb ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ลูดีญาร์ตัน มีไมตรีจิตต์ (2563) เป็นทฤษฎีที่วิจัยและพัฒนาโดย David Kolb (1984) ซึ่งเสนอแนวคิดที่การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ ประกอบด้วยขั้นตอนหลายขั้นตอน และผ่านประสบการณ์จริงของบุคคล ทฤษฎีนี้มีสี่ส่วนหลัก ได้แก่ 1) ประสบการณ์ปฏิบัติ ผู้เรียนเรียนรู้จากประสบการณ์ที่สดใหม่ ตัวอย่างเช่น การทดลอง การเล่นเกม หรือ การทำงานจริง 2) การสะท้อนของประสบการณ์ ผู้เรียนตีความและสะท้อนคิดเกี่ยวกับประสบการณ์ที่ ได้รับ พวกเขาอาจวิเคราะห์ว่าเกิดอะไรขึ้นและทำไม 3) ทฤษฎี ผู้เรียนสร้างและปรับปรุงทฤษฎีหรือ แบบจำลองเกี่ยวกับสิ่งที่พวกเขาได้เรียนรู้ อาจเป็นแนวคิดหรือหลักการที่ยังไม่แน่ชัด และ 4) การใช้ ความรู้ ผู้เรียนใช้ความรู้ที่ได้รับจากทฤษฎีที่พัฒนาขึ้นในสถานการณ์ต่าง ๆ และทดสอบดูว่ามันมี

ประสิทธิภาพหรือไม่ ทฤษฎี Kolb นี้เน้นการเรียนรู้ที่มีระบบและไม่ต้องจำกัดไปในลำดับเฉพาะ นักเรียนสามารถเริ่มต้นจากขั้นตอนใดก็ได้ตามลำดับที่เหมาะสมกับสถานการณ์และประสบการณ์ที่พบเจอ

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

การวิจัยเป็นกระบวนการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ความจริงในเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างเป็นลำดับขั้นตอน เพื่อนำไปสู่การค้นพบองค์ความรู้ใหม่ๆ ที่มีความน่าเชื่อถือ และสามารถนำองค์ความรู้ที่ได้ไปใช้ในการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้จริงในทางปฏิบัติ โดยกระบวนการทำวิจัยนั้น จะนำกระบวนการทางวิทยาศาสตร์มาประยุกต์ใช้ในการนำไปสู่การค้นพบองค์ความรู้ต่างๆ เริ่มตั้งแต่การระบุประเด็นปัญหาของการวิจัย การตั้ง สมมติฐานการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล ที่ได้จากการวิจัย การวิเคราะห์ผลการวิจัย และการสรุปและอภิปรายผลการวิจัย ซึ่งกระบวนการวิจัยที่มีความเหมาะสมในการนำมาใช้เป็นกระบวนการวิจัยที่จัดกระทำกับหลักสูตรและการสอน โดยการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรและการสอน จะเป็นกระบวนการหรือวิธีการที่ครูใช้ในการพัฒนาหลักสูตรหรือการจัดการเรียนการสอนใด ๆ ที่มีขั้นตอนการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องด้วยกระบวนการวิจัยและพัฒนาที่สำคัญ คือ โมเดลการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยโดยใช้สุนทรียแสวงหาของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ (GEAR Model) คือ 1) Goal setting (G) คือ การร่วมตั้งเป้าหมาย 2) Esteem experiences (E) คือ การค้นหาประสบการณ์ 3) Alternative selections (A) คือ คัดเลือกแนวทางที่ดี และ 4) Reflections (R) คือ การสะท้อนผลการเรียนรู้

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542. กรุงเทพฯ:

คุรุสภาลาดพร้าว

เกตุฤดี ราชไชยา. (2562). การสืบสอบแบบชื่นชมด้านการจัดโอกาสการเรียนรู้ของพ่อแม่สำหรับผู้เรียน:

โมเดลเสนอแนะจากการปฏิบัติที่ดีที่สุดของโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง. บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

จิตติญารัตน์ มีไมตรีจิตต์. (2563). รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยของครูโดยใช้สุนทรียแสวงหา

หลังกักสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

- พิรดา ธุระเจน. (2560). *การวิจัยและพัฒนากระบวนการสืบสอบแบบชื่นชมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการของความมุ่งมั่นในการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูประถมศึกษา*. บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภัทรพร เกษสังข์. (2564). *การวิจัยปฏิบัติการ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปรีวัตร เปลี้นศิริ. (2565). *การประยุกต์ใช้สุนทรียสาธกเพื่อพัฒนากระบวนการสืบสอบตำแหน่งผู้นำชุมชนที่มีอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์*. บัณฑิตวิทยาลัย : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- พิทักษ์ โสตถยาคม. (2565). *การวิจัยและพัฒนาครูผู้นำการเรียนการสอนโดยใช้สุนทรียแสวงหาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วันทนา ปทุมอนันต์. (2564). *การพัฒนาโมเดลการเรียนรู้ตามแนวคิดสุนทรียสาธกเพื่อเสริมสร้างการบริหารจัดการตนเองของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร*. วารสารอิเล็กทรอนิกส์มหาวิทยาลัยศิลปากร, 9(3), 857-70.
- ศุภิสรา หวังดี. (2563). *การประยุกต์ใช้สุนทรียสาธกเพื่อพัฒนาความผูกพันในองค์กร*. วารสารวิทยาลัยบัณฑิตศึกษากิจการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 8(2), 17-38.
- สรรกมล กรนุ้ม, ประทีป จินนี และนริสรา พิงโพธิ์สม. (2563). *ประสิทธิผลของโปรแกรมการปรับพฤติกรรมที่มีต่อพฤติกรรมการคบเพื่อนต่างเพศอย่างมีวิจารณญาณของวัยรุ่นตอนต้น*. วารสารพฤติกรรมศาสตร์, 26(1), 102-122.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2559). *รายงานผลการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.2560-2567)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สิริกร โตสติ. (2562). *การสร้างเสริมการรู้จักตนเองเพื่อการพัฒนาตนเองของนักเรียนโดยใช้กระบวนการสืบสอบและการประเมินแบบชื่นชม*. บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิมล ว่องวาณิช. (2563). *การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน*. พิมพ์ครั้งที่ 14. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Cockell, J., & McArthur-Blair, J. (2022). *Appreciative inquiry in higher education: A transformative force*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Cooperrider, D.L., Whitney, D., & Stavros, J. (2013). *Appreciative inquiry handbook: The first in a series of AI workbooks for leaders of change*. San Francisco: Berrett-Koehler.
- Hummel, C.D. (2017). *Using appreciative inquiry to describe and create teacher peak experiences: A case study of elementary school teachers*. A Dissertation College of Education and the faculty of the Graduate School of Wichita State University in

partial fulfillment of the requirements for the degree of Doctor of Education. Wichita State University, Kansas.

Jansen, C., Cammock, P., & Conner, L. (2020). *School as Learning Communities? Leadership through Appreciative Inquiry*. Retrieved on October 23, 2023, from http://ir.canterbury.ac.nz/bitstream/10092/5313/1/12624129_Schools%20as%20Learning%20Communities.pdf

Kavanagh, T., Stevens, B., Seers, K., Sidani, S., & Watt-Watson, J. (2020). *Process evaluation of appreciative inquiry to translate pain management evidence into pediatric nursing practice. Implementation Science*. Retrieved on October 6, 2023, from <http://www.implementationscience.com/content/5/1/90>

Kolb, D.A. (1984). *Experiential learning: Experience as the source of learning and development*. NJ: Prentice-Hall.

Suksunai, D., Wiratchai, N., & Khemmani, T. (2021). Effects of motivational psychology characteristic factors on teachers' classroom action research performance. *Research in Higher Education Journal*, 52(10), 1-12.

Trajkovski & et al. (2018). Using appreciative inquiry to transform health care. *Contemporary Nurse*, 45(1), 95-100.

Wood, K.D. (2017). Experiences of transformative learning in the appreciative inquiry event. *Dissertation Abstracts International*, 68(02).

